

Zpravodaj Želízy

1 | 2023

PHOTO: Umla Nechodová

Uplynulý školní rok 2022/2023

Vzácný poklad Evropy: Mokřady dolní
Liběchovky

Střípky z činnosti Sboru dobrovolných hasičů

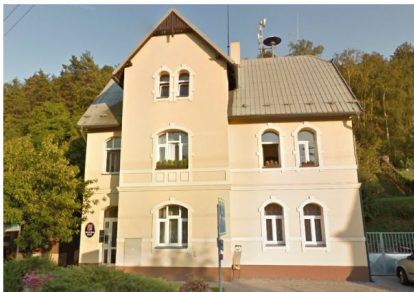

FOTO: Google maps

Vážení spoluobčané,
je mi velkou ctí psát do prvního vydání Zpravodaje Želízky, který přiblíží činnost obce Vám občanům a přispěje ke vzájemné spolupráci při jejím rozvoji. Po pěti měsících ve funkci mohu posoudit, jak je činnost starosty neuvěřitelně pestrá, rozmanitá, ale i náročná a zodpovědná.

Jedna z prvních věcí, kterou jsme řešili, je rekonstrukce hlavní komunikace, plánovaná je na roky 2024-2025. V rámci rekonstrukce bude pravděpodobně provedena i výměna podlaží v některých úsecích. Požadujeme odvodnění komunikace. Věříme, že s ŘSD bude při rekonstrukci navázána spolupráce k oboustranné spokojenosti. Náš požadavek směřovaný na skupinu ČEZ Distribuce, aby v rámci rekonstrukce bylo pod zem umístěno elektrické vedení nízkého napětí, bohužel nebyl prozatím vyslyšen. Máme již vytipované další komunikace, které by si zasloužily opravu. Naším cílem bude, aby při jedné stavební akci proběhla koordinace s dalšími rekonstrukcemi potřebné infrastruktury. S ohledem na nákladnost prací závisí úspěšnost plánovaných akcí na vypsání dotačních titulů.

Ve stejné chvíli, kdy píšete tento článek, přemýšlím, jak vyřešit dalších několik problémů, které v obci vyplynuly. Tím jsou budovy Mateřské školy a Základní školy. Obě budovy jsou historické a zaslouží si potřebné rekonstrukce. Mateřská škola je na tom podstatně lépe. Zde bylo před lety provedeno celkové zateplení, nicméně vnitřní členění úplně neodpovídá současným potřebám a ani legislativním požadavkům. Ať už je to samotná školní kuchyně, sociální zařízení a další. Nedostatečná je i kapacita Mateřské školy. Kapacitu školky se podařilo navýšit vytvořením

dvou tříd v MŠ o počtu šestnácti dětí a udělením výjimky z maximálního počtu dětí. Zda se tento náš počín podaří, již jistě víte.

Budova základní školy má problémů více. Jedná se o významnější stavební zásahy. Budova bude potřebovat výměnu střešní krytiny, opravu a sanaci krovu, rekonstrukci fasády a v neposlední řadě výměnu zdroje vytápění a další. Nicméně tato stavební řešení jsou velmi nákladná, bez přiznané dotace bude jejich realizace složitá. Prvním krokem před podáním žádosti o dotaci je získání cenových nabídek na realizaci od stavebních firem, řemeslníků, projektantů. Bohužel ne vždy řemeslníci a společnosti vyhoví a nabídku zpracují v požadovaném termínu. Přesto se nám podařilo první dotaci na rekonstrukci fasády, sanaci krovu a výměnu střešní krytiny podat. Další nás čekají.

Pro vaši lepší komunikaci s Obecním úřadem byl na půl roku zřízen zkušební provoz služby MUNIPOLIS. Aplikace je pro vás bezplatná. Věřím, že pokud si aplikaci nainstalujete do svých chytrých telefonů, již Vám žádné dění v obci neunikne. Mimo jiné aplikace umožňuje např. tvorbu anket, zaslání rychlých zpráv ohledně poruch, krizovou komunikaci v případě mimořádných událostí i oznámení podnětů od občanů. Pokud například budete chtít nahlásit poškozenou lampu veřejného osvětlení, černou skládku, můžete využít aplikaci, podnět vyfotografovat a aplikací poslat k řešení. Byl bych rád, kdybyste si tuto aplikaci nainstalovali a službu vyzkoušeli. Pro ty, kteří službu nevyužijí, bude zachována komunikace prostřednictvím SMS a e-mailů.

Kromě výše zmíněných na Obci řešíme i další akce. V jednání je umístění radaru, vybudování parkoviště, průběžné opravy veřejného osvětlení, drobné opravy a úpravy zeleně, problematika odpadů. Kulturní výbor ve spolupráci s DSH pro Vás připravil řadu akcí a jistě jich ještě řadu plánuje.

Blíží se léto, doba prázdnin, dovolených a výletů. Přeji vám proto hezké dny, pěkné počasí a mnoho příjemných zážitků. Pokud jste dočetli až sem, tak vám děkuji za čas a trpělivost.

Ing. Miroslav Steinz, starosta

Kulturní výbor naší obce pracuje od února roku 2023 v novém složení. Předsedkyní je Hana Lierová, členkami jsou Vendula Bohlen Šlechtová, Barbora Vošlajerová, Kateřina Steinzová a Eva Zajíčková. Po následující čtyři roky se budeme snažit vymýšlet program nejen pro děti, ale i pro dospělé, navázat na úspěšné akce z minulosti a spolupráci se Sdružením dobrovolných hasičů.

- 26. února 2023 Karnevalový rej pro děti**
- 4. března 2023 Masopustní veselí**
- 2. dubna 2023 Jarní velikonoční tvoření, ve spolupráci se SDH**
- 30. dubna 2023 Pálání čarodějnic, ve spolupráci se SDH**
- 14. května 2023 Odpoledne pro ženy**
- 16. května 2023 Návštěva Divadla U hasičů**
- 3. června 2023 Den dětí, ve spolupráci se SDH**

Karnevalový rej pro děti se uskutečnil dvacátého šestého února 2023. Letošní ročník byl opravdu velmi hojný a hasičárna doslova „praskala ve švech“. Naši šaši si pro děti připravili několik soutěží na rychlost, zručnost, postřeh. Nechyběla diskotéka a odměny sladké i věcné.

Osmý ročník masopustního veselí proběhl čtvrtého března letošního roku. Celkem se zúčastnilo přes třicet masek. Průvod procházel částí obce za doprovodu muzikantů a maskarám bylo v některých domácnostech připraveno nejruznější pohoštění. Každým rokem se volí nejkrásnější maska a letos vybrali občané masku „koš špinavého prádla“ a „mrak“. Dětské masky byly odměněny všechny.

Před Velikonocemi kulturní výbor pro občany uspořádal výrobní dílničku, kde vyráběli děti i dospělí. Tvořily se dekorace z proutí, sena i papíru. Vajíčka se zdobila ubrouskovou technikou, vyráběla se obří vejce z vlny a tradičně se pletly pomlázky. Překvapila nás vysoká účast. Odpoledne se neslo v duchu dobré nálady,

po Odpoledni pro ženy jsme vyjeli za kulturou. Kdo měl chuť a čas, vyrazil s námi do Divadla u Hasičů na představení *Dívčí válka*. Večer byl skvělý, všichni se maximálně bavili a odreagovali se. Kdo lituje, nebojte, na podzim opět něco nachystáme.

FOTO/TEXT: připravila Hana Lierová

kreativity a smíchu. Každý si domů odnášel několik výrobků. Společně s dobrovolnými hasiči naší obce jsme uspořádali Pálení čarodějnic, kde každé dítě dostalo buřtík. V polovině května výbor uspořádal v rámci oslav Dne matek pro všechny místní ženy krásné odpoledne plné povídání o kosmetice a líčení. Společně jsme si předávaly zkušenosti a také si nechaly poradit od odbornice, kosmetičky Zdeňky Markové. V minulosti už se akce podobného typu uskutečnila, i tehdy měla úspěch, proto bychom rády v podobném duchu pokračovaly. Myslíme i na naše muže a máme v plánu uskutečnit odpoledne výhradně pro ně. Pár dnů

Historie a úspěchy

Existenci sboru v Želízích potvrzuje kniha příspěvků z roku 1902. Vznik Sboru dobrovolných hasičů je datován v roce 1877. Činnost byla přerušena Druhou světovou válkou. V roce 1946 místní obyvatelé sbor znovu obnovili. Poháry a diplomy z hasičských soutěží dokazují významné poválečné úspěchy. Největším bylo druhé místo na

republicovém mistrovství žen v šedesátých letech.

Na konci devadesátých let a po roce dva tisíce zažil sbor menší úpadek. Mladých hasičů bylo málo a dlouhá léta se čekalo na „novou krev“. Od roku

2004 začaly přicházet mladé posily. Bylo obnoveno závodní družstvo mužů, které začalo měřit své síly s ostatními sbory v okrese Mělník. Úspěch na sebe nenechal dlouho čekat. Stále se rozšiřující řady a tvrdý vytrvalý trénink přinesl své ovoce. Tím bylo první místo v požárním útoku v soutěži „O pohár starosty obce Dřínov“. Klání odstartovalo zlatý rok, kdy se naše družstvo ještě několik dalších let dělilo o první příčky s kolegy ze Střem. Později vzniklo i závodní družstvo žen, které získalo několik medailových umístění. Jedním z velkých

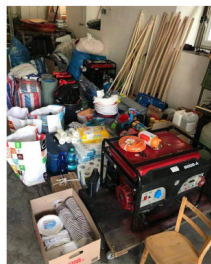
úspěchů byl postup do finále ankety "Dobrovolní hasiči roku 2016", kde jsme se umístili na druhém místě.

Střípky z činnosti

Sbor dobrovolných hasičů se aktivně podílí na charitativních akcích, pořádání sbírek, přepravě věcí, prostředků nebo přepravě osob např. pomoc obcím Chrastava a Bílý Kostel nad Nisou při povodních v roce 2010 nebo pomoc v souvislosti s válkou na Ukrajině.

Rok 2020 nebyl jednoduchý, objevil se COVID. Začaly se šíť roušky, které členové sboru rozvezli do domácností jak v naší obci, tak i na Sitně a v Nových Tupadlích. Roušky byly poskytnuty i hasičům z Neratovic, Domovu seniorů ve Mšeně a Domovu seniorů na Mělníku. Byl spuštěn „Nákup potravin a léků až do domu“ a pomoc s registrací na očkování proti COVID 19. Pomoc pokračovala až do května 2021.

V červnu 2021 přišlo ničivé tornádo. Hasiči uspořádali materiální sbírku a vydali se do postižené oblasti na pomoc společně s SDH Tuhaň, Řepín a Úžice.

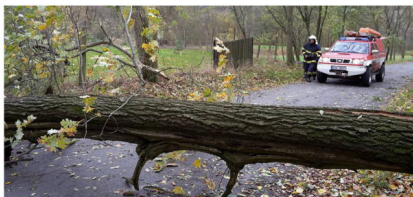
Ve spolupráci s kulturním výborem obce Želízy pořádají hasiči řadu kulturních a společenských akcí pro děti i dospělé. V lednu každého roku na

výroční valné hromady po oficiálním programu následuje taneční zábava. Hasičský ples probíhající v březnu má dlouholetou tradici. Posledních pár let se konal v sokolovně v obci Vysoká. Občané mají zdarma zajištěn odvoz autobusem tam i zpět. Každý rok je ples velmi úspěšný a proto nás baví ho pořádát a každý rok vylepšovat.

V červnu pořádají členové sboru dětské hasičské závody pro nejmenší hasiče z kategorie „přípravka“ ve věku od tří do pěti let. Závody jsou hravé a vtipné, aby to pro děti byla především zábava. V minulých ročnících se závodu účastnilo kolem padesát dětí. V loňském roce jsme na závodech představili náš nový Historický prapor.

V plánu je uspořádat taneční zábavu, degustaci vín, sportovně-kulturní akce a v zimě mikulášskou nadílku.

Výjezdová jednotka

Naše výjezdová jednotka, která má přes dvacet členů, je zařazena do třetího stupně požární ochrany. V roce 2020 jednotka provedla třicet dva zásahů, z toho bylo jedenáct požárů, osmnáct technických a ostatních zásahů. Hasiči zajistili ořezávání větví na elektrickém vedení, odstranění překážek z komunikací, jednu vyproštění a evakuaci zraněné osoby z uzamčeného domu a dva plané poplachy. Za zmínku stojí hlavně požár pole s pšenicí v obci Chodeč, kde díky včasnému zásahu a nasazení naší jednotky bylo na poslední chvíli uchráněno několik rodinných domů a přilehlého majetku. V roce 2021 jednotka Želízky vyjela celkem třicet čtyři krát, z toho bylo osm

požárů, dvacet dva technických a ostatních zásahů. Provedla nejčastěji ořezávání větví na elektrickém vedení a odstranění překážek z komunikací, tři transporty pacientů (dva turisté po úrazu na cestě z Čertových hlav, jednou pomoc zdravotní záchranné službě při obtížném transportu pacienta do zdravotnického zařízení). V roce 2022 bylo celkem třicet šest zásahů, z toho bylo dvacet

pět technických, dva požáry lesa na Ješovicku, požár lesa a louky u obce Vehlovice, vícedenní požár plastového odpadu v Kralupích, požár osobního automobilu v Želízích, požár domu v Liběchově, požár komína rodinného domu v Želízích, asistence ZZS a transportu pacienta v Želízích, pátrání po ztracené osobě v Medonosích a účast na námětovém cvičení na Dům seniorů v Horní Vidimi. Letos vyjela jednotka zatím čtrnáct krát, třikrát k požáru domu a jedenáct krát k technické pomoci - odstranění stromů z komunikací.

Kroužek mladých hasičů

Cesta k znovu obnovení kroužku, který dosáhl od poloviny 20. století do jeho konce řady úspěchů, byla klikatá. Tradice kroužku mladých hasičů je bohatá. Nedařilo se najít obětavé vedoucí. Naštěstí se na jaře roku 2013 myšlenka pohnula vpřed až k oficiálnímu přivítání, které proběhlo na podzim téhož roku. Kroužek vychovává své následce v oblasti požární ochrany, ochrany obyvatelstva a rozvíjí tvůrčí myšlení dětí.

FOTO: Archiv SDH / TEXT: Bc. Kateřina Steinzová

Učit malé děti chce velké srdce

Žáci netráví čas jen ve školních lavicích, ale žijí kulturou, sportem a projektovým vyučováním. Projektové vyučování je hrazeno z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, které k 30. 6. 2023 končí. Už se připravujeme na novou výzvu Operačního programu Jan Amos Komenský.

Mgr. et Bc. Marie Urbánková MBA

Jak plynul čas školního roku 2022/2023

1. září 2022	Zahájení školního roku 2022/2023
10. září 2022	kulturní vystoupení při Vítání občanů
15., 22., a 29. září 2022	plavání
5. října 2022	Tajemství staré skříně, Divadélko Matýsek
6., 13., 20. října 2022	plavání
3., a 24. listopadu 2022	plavání
4. listopadu 2022	fotografování
11. listopadu 2022	Mobilní Planetárium
27. listopadu 2022	zpívání u stromečku
1. a 8. prosince 2022	plavání
2. prosince 2022	školní výlet do Přerova nad Labem na výstavu Advent v minulosti
16. prosince 2022	vánoční tvoření v zahradnickém učilišti
20. prosince 2022	vánoční jarmark v družině
22. prosince 2022	besídka ve třídě a rozdávání přáníček v obci
31. ledna 2023	ukončení I. pololetí
6. února 2023	Šnek Bedřich, Divadélko Matýsek
1. března 2023	masopustní karneval v ŠD
2. března 2023	interaktivní přednáška Dravci CHKO
24. března 2023	návštěva knihovny v Mělníku - Interaktivní animační dílna
29. března 2023	školní výlet, projektový den na zámku Stránov - Velikonoce s princeznou

Návštěva knihovny v Mělníku Interaktivní animační dílna

Výlet do mělnické knihovny nám všem utkvěl v paměti. Nikdo z nás asi nečekal, co se bude dít a co se povede. Žáci si nejen prohlédli krásnou

knihovnu, ale vytvořili nápadité animace skládáním fotografií vlastnoručně naaranžovaných postavíček. Pod vedením lektorky, paní Natálie, jsme se dozvěděli, co to animace je, co k její tvorbě budeme potřebovat. Ve skupinách jsme začali tvořit. Po několika minutách pod rukama dětí začala vznikat krásná díla. Krátkou animaci zvládly i děti z prvního ročníku. Na místě vznikla myšlenka věnovat se animaci i ve výuce. Do školy byly následně, nejen pro tyto účely, zakoupeny tři tablety. Žáci pátého ročníku v hodinách informatiky vytvořili další animace a ke konci školního roku přibudou jistě ještě další.

FOTO/TEXT: Mgr. Helena Vojtěchovská

Studijní stáž pro dvě učitelky ZŠ na Maltě, hrazena Operačním programem Výzkum, vývoj a vzdělání

V rámci stáže vycestovala v uvedeném termínu paní ředitelka Mgr. et Bc. Marie Urbánková, MBA a Mgr. Helena Vojtěchovská na studijní stáž do ZŠ na Maltě. Pět po sobě jdoucích dní navštěvovaly Naxxar Induction Hub (Primary & Secondary)

School. Škola se zaměřuje na vzdělávání dětí imigrantů z celého světa. Cílem je naučit žáky maltsky a anglicky a začlenit je do společnosti. Děti jsou rozděleny do tříd podle věku maximálně po patnácti. Pokud však přicházejí během roku a třídy jsou naplněné, tvoří se třídy smíšené – obdoba našich tzv. malotřídek. Práce zde je velice pestrá a podobná té zdejší. Vyučování probíhalo v tematických blocích s cílením zejména na rozvoj slovní zásoby v obou úředních jazycích. Důraz je kladen na projekty, kdy se děti samostatně zapojují i do rukodělných činností, např. budou renovovat starou loďku, kdy škola nakoupí materiál, ale návrh a realizace je na dětech samotných. Stejně jako u nás se děti účastní kulturních akcí v okolí školy, přírodovědných programů, výletů a vedou odpolední klub.

FOTO/TEXT: Mgr. Helena Vojtěchovská

3. duben 2023	velikonoční vyrábění v učilišti Liběchov Barevné květináče
12. dubna 2023	projekt "Uklidíme Česko"
20. dubna 2023	projektový den MŠ a 1. třídy, Mravenčí stezkou, Centrum Koniklec
21. dubna 2023	celodenní projekt 2. - 5. ročníku, Mravenčí stezkou, Centrum Koniklec
22.-30. dubna 2023	studijní stáž pro dvě učitelky ZŠ na Maltě
2. května 2023	dopravní výchova pro žáky 3.-5. ročníku, Dopravní hřiště Mělník
8.-12. května 2023	Škola v přírodě, Rychlov Benecko
22. května 2023	pohádka O zatoulané písničce, Divadélko Matýsek
25. května 2023	Projektový den " Mokřady v okolí říčky Liběchovky", ekocentrum Koniklec
1. června 2023	Den dětí - Loutkové divadlo paní Kotoučové, pohádka Až opadají listy z dubu
7. června 2023	Zábavné odpoledne v družině
15. a 22. června 2023	cyklovýlet žáků 3.-5. ročníku
20. června 2023	školní výlet, hrad Helfenburk
22. června 2023	exkurze Rybářství Liběchov
27. června 2023	exkurze 3.-5. ročníku na levandulovém poli
29. června 2023	sportovní odpoledne v parku
30. června 2023	slavnostní předání vysvědčení v uměleckém mlýně Liběchov

Problematika dětí s ADHD a poruchami učení

Malotřídky jsou školy, obvykle venkovského typu, které nemají všech pět ročníků jako „prvostupňové“ či plně organizované školy, ale spojují ve třídách dva i více ročníků dohromady. Přes veškeré překážky, které jim jsou stavěny do cesty, vlivem populačního poklesu, však malotřídek přibývá. Mnozí ředitelé jsou přitom postaveni do nezáviděníhodné situace – musí postládnout veškeré náležitosti, které jim ze zákona jako ředitelům přísluší, zároveň jsou však nuceni se v mnohem větší míře podílet na přímé výuce.

Stejně jako na všech běžných ZŠ, tak i na malotřídkách každoročně přibývá dětí se syndromem ADHD (porucha pozornosti s hyperaktivitou) a specifickými poruchami učení. Hyperaktivita, impulzivita a potíže se soustředěním mohou vážně postihnout schopnost dítěte učit se. Často začíná pozvolna zaostávat za ostatními dětmi ve třídě. Kromě potíží s chováním si dítě s ADHD vypěstuje i potíže s učením. Značná část dětí s ADHD trpí specifickými poruchami učení. Takové děti mívají konkrétní sklon k poruchám čtení a psaní. Poruchy pozornosti provázené hyperaktivitou nelze považovat za nemoc, kterou je možno vyléčit. Na rozdíl od dřívějších názorů je dnes zřejmé, že dítě se syndromem ADHD z těchto potíží „nevyroste“. Z řady dětí přesto vyrostli velmi úspěšní lidé! Naučili se zdařile využívat svých silných stránek své tvořivosti a osvojili si dovednosti potřebné v běžném životě. Na druhé straně je ale mnoho těch, kteří úspěšní nebyli. V současné vysoce technicky vyspělé společnosti je úspěch odvozován často od úspěchu v zaměstnání, ve kterém jsou vysoce oceňované úkoly vyžadující speciální vzdělání a vysoký stupeň koncentrace pozornosti a uvážlivého rozhodování. Těmto požadavkům není schopna vyhovět již na úrovni základní školy poměrně velká skupina dětí trpících syndromem ADHD. Již při narození má každý jedinec dané jiné podmínky pro život. Ať už jsou to podmínky zdravotní, osobní historie, či rodinné zázemí, musí se někteří jednotlivci potýkat s daleko větším úsilím s obyčejnými každodenními činnostmi v daleko větší míře, než ostatní. Mezi tyto jednotlivce patří i děti se syndromem ADHD a specifickými vývojovými poruchami učení, avšak i tyto děti mají podle školského zákona právo na vzdělávání, jehož obsah, formy a metody odpovídají jejich možnostem a vzdělávacím potřebám. I přesto, že je současným trendem ve školství integrovat tyto děti do běžných základních škol, není pro všechny děti tento způsob vzdělávání přijatelný a při současném školství ani možný. Jednou z možných alternativ je zařazení těchto dětí do speciálních tříd. Stále častěji se v poslední době setkáváme s názorem pedagogickopsychologických poraden o vhodnosti

vzdělávání těchto dětí ve třídách s menším počtem žáků.

Specifické poruchy učení jsou mnohotvárné a pestré nejen ve své etiologii, ale také svými projevy. Tuto skutečnost je nutné mít na zřeteli při diagnostice jednotlivých dětí. Garantem diagnostiky specifických poruch učení jsou v současné době pedagogickopsychologické poradny nebo speciálněpedagogická centra. Ke komplexní diagnostice je nutná spolupráce psychologa, speciálního pedagoga, nebo pro tento účel odborně připraveného pedagoga, sociální pracovnice, popř. dalších specialistů (odborní lékaři). Při stanovení diagnózy se bere v úvahu zpráva školy, kterou dítě navštěvuje.

Psycholog se zabývá zjišťováním úrovně verbální a neverbální inteligence a zaměřuje se na rozbor nerovnoměrných výkonů žáka. Anamnéza zaměřená na dítě, sourozence a rodiče je součástí diagnostiky, kterou nejčastěji zpracovává sociální pracovnice. Nejdůležitějšími údaji v anamnéze jsou průběh těhotenství a porodu, onemocnění (zvlášť horečnatá), údaje o vývoji řeči, motoriky, zájmeh dítěte a podobných obtížích v rodině. Během vyšetření psycholog sleduje celkové chování dítěte, jakým způsobem řeší úkoly nebo jaký je efekt pomoci z jeho strany.

Psychologové na rozdíl od lékařů nepředepisují žádné léky. Jsou to kvalifikovaní odborníci, kteří se specializují na zvládnutí psychických a psychologických potíží bez medikací. Pracují s dětmi samostatně nebo spolupracují s rodiči a s rodinami, přičemž používají nejrůznější techniky, pracují s myšlenkami, pocity, chováním, sebedůvěrou a sociálními dovednostmi. Nabízejí konstruktivní pomoc v situacích, kdy vztahy nejsou tak dobré, jak by měly být.

Východiskem člené reedukace je rozbor všech dostupných informací vyplývajících z diagnostiky dítěte, sledování rodičů, učitelů i dalších dospělých. Nejdůležitější pro zvládnutí problémů je včasná diagnostika a následná reedukace poruch. Je naprosto jasné, že zlepšení je podmíněno správným přístupem k dítěti v době potíží. Nejnáročnější práce na prvním stupni základní školy je s dětmi se syndromem ADHD a následnými poruchami učení. Ať už jsou to učitelé, vychovatelé ve školních družinách nebo vedoucí zájmových kroužků. Práce s těmito dětmi vyžaduje dokonalou připravenost, odpovědnost, trpělivost, soustředění, ale také vysoce motivační přístup ve všech činnostech. Nejdůležitějším předpokladem úspěchu je však vzájemná spolupráce učitelů a rodičů, otevřená komunikace a pravidelná domácí příprava, která je pro takový úspěch nezbytná.

Mgr. Jitka Šmejkalová

Návštěva Dopravního hřiště Mělník žáky třetího až pátého ročníku

Po státním svátku 1. května jsme se s žáky třetího až pátého ročníku vypravili na Dopravní hřiště Mělník. Žáky čekala výuka dopravní výchovy plná obrázků, videí, názorných ukázek a následně písemný test znalostí. Kdo splnil příslušný počet správných odpovědí dostal svůj fidičský průkaz na kolo a následovala praktická jízda na kolech. Na dopravním hřišti mají momentálně 30 nových kol, takže na všechny zbylo a praktickou zkouškou prošli všichni. Dopoledne jsme doplnili i relaxační chvilku na místních hracích prvcích.

FOTO/TEXT: Mgr. Helena Vojtěchovská

Školní družina

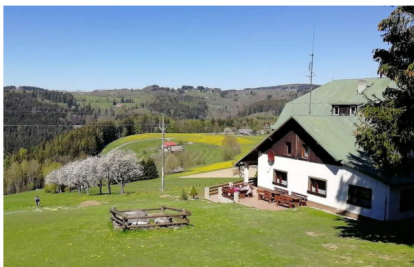

FOTO: Facebook ZŠ Želízý

Pobyt na Benecku

Letos jsme na školu v přírodě vyjeli společně se Základní školou. Pobyt se uskutečnil 8.5.-12.5.2023 na Benecku v penzionu Na Rychlově.

Jezdíme sem již několik let, protože známe velmi dobře lokalitu a zázemí. Můžeme si předem připravit program na míru a plně se spolehnout na výbornou kuchyni a personál chalupy. Děti

měly snídani formou švédských stolů, takže jedl opravdu každý. Následovala svačinka, výborný oběd, odpolední svačina a teplá večeře. Děti jedly až neskutečně dobře.

Chalupa je stranou od komunikace, pro

bezpečný pobyt ideální. Letos nás čekalo Putování s dinosauiry. Děti hledaly dinosauří vejce, kostry, vyráběly dinosauří trika a mnoho dalších aktivit. Náš pobyt se odehrával převážně venku, protože nám přálo počasí. Děti poznávaly přírodu, zvířata, rostliny, učily se orientaci v terénu. Nachodily krásných čtyřicet pět kilometrů. Děti byly úžasné. Přestože některé byly od rodiny poprvé, zvládly to na jedničku.

Škola se věnovala výuce, poznávání okolí, sportovním hrám a dalším aktivitám. Společně

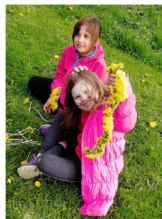

jsme si udělali výlet do Vrchlabí, kde jsme navštívili Krkonošské muzeum, tam se děti seznámily s historií života v Krkonoších. Děti si prohlédly výstavu fotografií, věnovanou přírodě Knapu. Pěkná procházka byla v zámeckém parku, kde sídlí Záchránná stanice pro dravce. Výlet jsme zakončili výbornou točenou zmrzlinou. Další společnou aktivitou byla jarní šipkovaná s plněním úkolů a hledáním pokladu, k tomu patří opékání buřtíků. Na závěr celého pobytu dostaly všechny děti medaile a společně si zatančily.

Myslím, že celý pobyt se vydařil. Děti byly spokojené a připravený program se jim líbil. Poděkování patří všem dospělým, kteří se pobytu zúčastnili. Doufáme, že se nám za rok podaří vše zopakovat.

Ještě bych ráda poděkovala zřizovateli za uhrazení částky za dopravu. Poděkování patří i Haně Lierové, která nám, co neřídíme, nabídla odvoz domů a pomohla s odnesením věcí do školky.

FOTO: Kateřina Lierová, TEXT: Ivana Riegrová

Na Sitné to žije

Po útlumu společenských aktivit způsobeném covidem se život na Sitné opět vrátil do starých kolejí. V letošním roce se kalendář různých akcí a událostí velice rychle zaplnil. Předzvěstí bylo již uspořádání tradičních seancí jako je Košť vín, tentokrát s Vinařstvím Liběchov, čistě pánská Výroba vinných klobásek následovaná tradiční Vánoční besídkou s hudebním doprovodem našich nejmladších a okořeněná vůní svařáku. Během tohoto setkání se již začíná plánovat na další rok. Vždyť přece zimní období je čas zabíjaček a Masopustu. Proto je třeba zjistit, jak roste prasátko na statku u pana Luňáka a kdy je schopna se sejít kapela složená jak ze starousedlíků, tak i z nejrozumnějších přátel a kamarádů. A letos nám jako první setkání vyšel Masopust, jehož 7. ročník se konal 4. února.

Masopust

Jak takový sitenský Masopust vypadá? Hudba, zpěv, tanec, spousta dobrot i nějaká ta štamprlíčka. Po zahájení u sitenské školy se průvod masek a hudebníků vedený písařem a medvědem vydává dům od domu. Všude, kde je hospodář vpustí do dvora spustí hudebníci veselou písničku a masky vyzvou domácí k tanci. Mezi jednotlivými písničkami hospodář nabídne maskám i hudebníkům občerstvení, sem tam něco do košíčku na později. Ale musí dávat pozor

na cikánku, která velice ráda škodí, něco drobného pod sukni strčí, tu pár vajec či slepici, tu třeba klíčky od nezamčeného auta. A pak se snaží z hospodáře nějakou tu korunu či láhev něčeho dobrého vymámit. Vždy to však dopadne ku spokojenosti všech. Není se tedy moc co divit, že po navštívení všech domů je jak kapela, která letos měla sedm hudebníků, tak většina masek znavena tancem, udolána konzumací dobyt, či lehce poničena panáčkem něčeho ostřejšího. Proto všichni uvítali posezení v sitenské škole, kde

se vyhlásily nejlepší masky jak v dospělé, tak i v dětské kategorii. Muzikanti se opět dostali do ráže a za podpory dalších masek vydrželi hrát do brzkých ranních hodin. Ráno pak při úklidu se již všichni domlouvali na další společnou akci a tou nebylo nic menšího než Sitenská sousedská zabíjačka.

Sitenská zabíjačka

Dvacátého šestého února bylo okolo sitenské školy rušno již od sedmi hodin. Statní mužové zatápěli v kotlích, chystali necky, stavěli trojnožku a diskutovali strategii. Před 8. hodinou dorazil náš kamarád a řezník v jedné osobě Tonda Líman z Březinky, vzal svou koženou tašku a šlo se do statku. Pan Luňák nám vybral "menší" prasátko, které vážilo 220 kilo. Čuník vydal svůj poslední kvikot a už jsme ho vzeli ke škole, kde čekaly necky, horká voda, kalafuna a zvonky. Pod dohledem řezníka bylo prase takzvaně "vyšplouchnuto" a vyvěšeno na trojnožku. Pak se rozjel koncert, ve kterém každá ruka má své místo a úkol. Vše šlo hladce a brzy již po okolí vonělo vařené maso či zabíjačkový guláš. I počasí

nám přálo, takže po nějaké době se stoly prohýbaly pod naporcovaným masem a tváře účastníků se leskly mastnotou. I výroba šla dobře, takže se stihne do soumraku. Ale přeci jen se chyba

vloodila. Zakoupené sáčky na tlačanky byly z vadné šarže a praskaly. Zde se však ukázala výhoda vesnice. Lidé se rozběhli domů a za chvíli už měl řezník k dispozici sáčky bez vady

a tlačanky se rychle plnily. A když zbývalo jen doškvářit sádlo a domíchat černou polévku, tak už bylo jasné, že zabijačka se opět vydařila. Druhý den jsme si rozdělili rovným dílem výslužku, umyli všechno nádobí a už se těšili na další zabijačku.

Velikonoce

Tak jako každý rok jsme před Velikonocemi v rámci akce Uklidíme Česko uspořádali úklid obce a jejího okolí. Letos jsme to vzali v rychlém tempu, protože bylo velmi chladno a zimu umocňovalo mrholení a silný vítr. Začali jsme jako vždy u křižovatky na Horní Zimoř směrem zpět do vesnice. Tam po občerstvení horkým čajem nejmladší účastníci čestně odstoupili a šli se ohřát. Zbytek se pustil i do druhé poloviny úklidu kolem silnice na Šemanovice a to od hranice katastru opět směrem zpět do obce. Výsledkem akce byly cca čtyři velké pytle odpadků různého charakteru, ovšem převládaly plechovky od nápojů. Shodli jsme se, že zálohování pet lahví a plechovek určitě výrazně sníží množství nepořádku. Ale kdo ví? Možná „bezmozka“, který za jízdy vyhodí dopitou plechovku z okna, nebude záloha stejně motivovat ke změně jeho chování.

Letos nás Velikonoce překvapily krásným slunečným dnem, a to i přes negativní předpověď počasí. Brzy se zformovala silná skupina koledníků, kteří zodpovědně vyhodovali všechny ženy a dívky v celé obci. Všude byli koledníci vítáni a čekala na ně spousta vajíček vyzdobených mnoha výtvarnými technikami. Děti dostaly

sladkosti a tatínci byli za koledu počastováni i něčím ostřejším. Bylo však třeba hlídat čas, protože leckde byl vidět kbelík s vodou připravený na pozdní koledníky. Naštěstí jsme vše zvládli jak se říká „za pět minut dvanáct“ a poledne jsme již trávili v diskuzním

kroužku užívají si krásného počasí. Pomlázky plné pestrobarevných pentlí odpočívaly v klidu a koledníci zůstali v suchu.

Stavění máje a pálení čarodějnic

Jednou z nejtradičnějších slavností na Sitné je stavění máje a pálení čarodějnic, které vždy připadá na poslední dubnový den. Naštěstí díky ochotě majitele můžeme tuto veselici stále pořádát na place za Čtyřkou, kde toto již dlouhá léta probíhalo. Na předem určené místo se přes rok snáší či sváží klesti, ořezané větve či další spalitelný odpad, ale pouze rostlinného původu. I letos na nás čekala pořádná hromada, která byla sice velká, ale vždy rychle shoří. Proto je třeba nachystat i další dřevo na přikládání, zvláště když se očekává chladná a dlouhá noc. Naštěstí letos pálení čarodějnic vyšlo na neděli, tak jsme měli sobotu i neděli na přípravu. V sobotu dopoledne se vydala skupina silných mužů do lesa, kde jsme nachystali dva vozíky soušek a odvezli je na místo pálení. Jako bonus byl transport starého dětského domečku od Vošlajerových k nachystané hromadě. Poté se z Břežinky přifítil traktor s nakladačem, pomocí kterého byl domeček usazen na vrchol hromady. Vypadal tam velmi impozantně. Druhý den se úderná skupina opět vydala do lesa, tentokrát pro májku. Májku jsme vybrali hezkou, dá se říct tak akorát. Za pomoci speciální techniky, která sestává ze čtyřkolký, vozíku a podvozku na vyvážení kmenů, jsme májku dopravili do obce a připravili ji na zdobení a následné vztýčení. Pak jsme hochystali vše potřebné a okolo 5. hodiny byla májka za potlesku přihlížejících vztýčena. Každý, kdo měl minimálně jedno vidící oko radil, kam je třeba ji dorovnat, takže po finálním zaklínování jako vždy skončila mírně nakřivo, ale to nám nevadilo. Než byla zapálena hranice proběhla dílnička, kde se děti připravovaly na vyvolání kouzla LUMOS (světla). Namalovaly

si čarodějnické čepice zvláštní barvou, vyřezaly kouzelné hůlky a vyrobily speciální náramky. Pak už nastal okamžik zažehnutí hranice s domečkem, kam jsme umístili předem vyrobenou hlavu čarodějnice. Vše se povedlo napoprvé a vatra krásně vzplála. Když plameny trochu poklesly, začala hrát hudba, na vedlejším malém ohýnku

se pekly špekáčky. Hned jak se setmělo, tak se děti s rozsvícenými kouzelnými hůlkami vydaly prozkoumat kouzlo LUMOS na čarodějnickou stezku. Na jejím konci na ně čekala čarodějnice, která těsně přežila letošní žeh. Ta všechny účastníky stezky vyzkoušela ze znalostí, které získaly o kouzlu LUMOS na jednotlivých stanovištích stezky. Kdo zkoušku splnil, dostal na památku svítící kameny, certifikát a taky

sladkou odměnu. Všichni se moc dobře bavili, oheň hřál, hudba hrála do zpěvu a pivo chutnalo. Kolem pobíhaly děti se svítilnicí čepicemi, náramky a hůlkami. Časem se začal kroužek lidí zmenšovat, až v brzkých ranních hodinách utichla i hudba a po kontrole ohně jsme se rozešli domů. Druhý den po úklidu jsme se předběžně domluvili na kácení májky, kdy je prostor na přípravu nějaké dobroty...asi bude kotlíkový guláš, ale o tom až příště.

FOTO: Ing. et Bc.Pavčina Šlechtová,
TEXT: Mgr. Zdeněk Vošlajer

Václav Levý

Čertovy hlavy, Klácelka

Jako mladý samouk vytesal Václav Levý do skal v lesích Želíz fantastické obří hlavy. Až poté se vyučil v prestižním sochařském ateliéru v Mnichově. Po čtyřech letech se vrátil jako hotový umělec a na stránkách nad Liběchovem proměnil přirozené skalní průrvy v bájný Blaník, střežený skutečnými postavami z českých dějin. Za dalších pět let už tvořil sochařská díla ve Vatikánu pro papeže Pia IX. Po svém dalším návratu do Čech se stává poněkud pochybnou legendou – génius a alkoholik, zdroj nesčetných historek a drbů. Měl jediného žáka – nějakého Josefa Václava Myslbeka.

V Želízech, obci sousedící s Liběchovem, nad jejímž středem se zlověstně tyčí gigantické Čertovy hlavy, si lidé vyprávěli, že ten, kdo je vytesal, musí být společen s ďáblem. Faktem je, že nikdo neví, co přesně mají představovat. Bizarní mnohametrové portréty, svým účinkem srovnatelné s mnohem mladším americkým památníkem Mount Rushmore, jsou prvními ze série Levého skalních soch, jimiž mátl bohobojné chalupníky a snad i sám sebe. Byl přece hluboce věřící...

FOTO: Miroslava Pšenícová

Psychotronikové v Čertových hlavách rádi vidí zástupce mimozemské civilizace; po síti dokonce koluje hoax, podle kterého se Levý v dopise svěřil s blízkým setkáním třetího druhu. Měl prý spatřit ohromné zářící postavy vystupující z podivného oválu... Nedalo mu to a musel podobu ufonů zvčnit v kameni.

Držme se však při zemi. Podivín jako on k tvorbě žádných UFO nepotřeboval. Fantaskní představy u něj dostatečně podněcovala četba bible i rozhovory se starším Klácelcem. Právě on ho

přiměl k práci na pozoruhodném odpočívadle, jemuž se nyní říká Klácelka. Jen kousek od Čertových hlav, na vedlejší stráni, bylo místo jako stvořené pro malé skalní městečko. Klácel, kterého přitahovala pověst o blanických rytířích

FOTO: Miroslava Pšenícová

(viz jeho básně Hlas z Blaníku), sem k nevtravému sochaři chodil relaxovat. Vyprávěl mu o českých dějinách a určitě citoval i leccos z vlastní podvrtné literatury, kterou psal i přes riziko, že ho zabásnou či vyhostí. Snad přímo pro něj vytesal Levý do mohutného kamenného bloku jeskyňku, již pak vyzdobil výjevy z Klácelovy veršované satiry Ferina Lišák z Kuliferdy a na Klukově. Příběh na motivy Goetheho epické básně Reineke Fuchs neúprosně ironizoval období metternichovského absolutismu. Popisoval ohlupování českých dětí v německých školách, zesměšňoval vrchnost a bral si na paškál vysoký klér. Byly tu klasické postavy z bajek: lev, had, žába... Ferina Lišák náramně připomínal nenáviděného kancléře Metternicha. Klácel svůj epos dopisoval v Liběchově a úplně vidíme, jak ho v lese – kde nejsou žádní špiclové – předčítá, zatímco mladý umělec naslouchá a ohání se kladivem a dlátem.

TEXT: dle Michal Bystrov
upravila Ing. Veronika Říhová

Nejkrásnější hrobnice v Čechách

Kateřina Gumanová pochází z Havířova. Je jí 30 let. Studovala obor daně, finance. Taktéž je absolventkou hudební školy, kde studovala hru na klavír. Po škole začala pracovat u soudu. Ač měla dobrou a perspektivní práci, bylo jí jasné, že to není práce pro ni. Je dynamická plná nápadů, ráda pomáhá druhým, umí být oporou. Proto hledala něco jiného. Má ráda knihy, dobré jídlo, teplo rodiny a přírodu. Věří v Boha, Vesmír, ve vyšší sílu. "Nicméně vím, že Boha nenajdeme jen v kostele. Je součástí nás samých," říká Kateřina. Proto žije v pokoře, úctě a lásce, neboť ta je klíč ke všemu. Jejím cílem je žít její sen. "Bydlím v krásné přírodě, jsem zdravá, mám na chleba a dělám práci, která je mým posláním," doplňuje Kateřina Gumanová.

Každý si pod slovem hrobník představí většinou nepříliš vlídného, upraveného a střízlivého muže. Rozhodně by za touto profesí nečekal dámu, která by spíše měla plnit stránky prestižních módních magazínů. Proč a jak jste se stala hrobnicí, Kateřino?

Dříve by mne ani nenapadlo, že se budu živit jako hrobník. Ale jak to tak bývá, nikdy nevíme, kam nás osud zanese. Nějakou dobu jsem pracovala pod pražskou správou, kdy bylo náplní mé práce i dohlížet na hřbitovy. Potkávala jsem zde mnoho lidí, především starších, kterým jsem, ač jsem to neměla v popisu práce, pomáhala odnést konev nebo doprovodit je na druhý konec hřbitova, neboť se třeba sami báli. Tito lidé mi začali vyprávět své životní příběhy. Hovořili o svých zesnulých blízkých, které chodí navštěvovat. O vnoučatech, o nešvarech v rodině, o radostech, ale taktéž hovořili o tom, že poslední rozloučení s jejich milovanými neproběhlo dle jejich představ. Popisovali situace, kdy hrobník přišel opilý, byl vulgární, zaměstnanci pohřební služby nedodrželi etiku a při obřadu si zaujatě povídali a smáli se. Přitom zaměstnanci v pohřebnictví pracují s lidskými emocemi. Měli by se umět chovat, mít pokoru a úctu jak k zesnulým, tak k pozůstalým. Pro všechny je poslední rozloučení důležité a potřebují mít kolem sebe lidi, kterým mohou důvěřovat, o které se mohou opřít a kteří udělají maximum pro to, aby rozloučení bylo důstojné. Díky tomu jsem si uvědomila, že chci tyto služby zkvalitnit. A jak jinak, než je nabízet sama.

Mít emoce pod kontrolou je ve vaší profesi velice náročné, jak je držíte na uzdě?

Svým způsobem chápu smrt, a tak nepodléhám žádným obrovským emocím. Samozřejmě soucím s pozůstalými, vím, jak je to pro ně mnohdy velice těžké. Nicméně i vím, že smrt nikdo neoklame, nikdo se jí nevyhne, na každého čeká. Mohu být alespoň oporou lidem v jejich nejtěžších chvílích.

Nyní žijete v sousedním Liběchově, prozradte, proč jste si náš kokořínský kraj vybrala k životu, pocházíte přece jen z dalekého Havířova.

Kokořínsko jsem si vybrala cíleně. Je tady půvabná příroda. Jsem člověk, který potřebuje slyšet šepot skal či šumění stromů. Zároveň to mám kousek do Prahy, kde pracovně působím nejvíce. A jako kameník mám v Praze většinu pracovních příležitostí.

Reklama vaší firmy hlásá kamenictví a hrobnictví, jaké všechny služby tedy nabízíte?

V kamenictví se zabýváme výhradně hřbitovní architekturou, tj. stavbou hrobů, luxusních hrobek, renovací hrobů apod. Co se týče hrobnických služeb, nabízíme veškeré hrobnické služby jako je výkop hrobu, úprava hrobu na pohřeb, příprava pohřbu, služby smutečního řečníka, exhumace atd.

Točíte se kolem tématu smrti, umírání, což není zrovna in. Sama ale cítím, že je smrt stále dost tabu.

Souhlasím s vámi, Lucie, smrt je v naší společnosti stále považována za něco hrozného, tragického, negativního, nepatřičného. Avšak je třeba o ní mluvit, nebýt se. Při úmrtí někoho milovaného by hlavním zdrojem podpory měli být naši nejbližší, nicméně ti často nevědí, jak se k nám v této situaci chovat, a tudíž se nám raději vyhýbají. V dnešní společnosti je tedy těžké truchlit. Jenže i to je nutné! Je důležité ventilovat svůj zármutek a žal, abychom došli ke smíření. Je důležité pečovat i o naši vlastní duši.

Vy už víte, jak bude vypadat vaše poslední sbohem?

Nikdy nevíme, kdy přijde náš poslední den. Nezáleží na tom, jestli jsme mladí nebo staří. Proto je důležité vážit si každého dne, nezapomínat na své blízké, umět projevit svůj vděk. Nu a nikdo neví, kdy přijde i můj čas. Rozhodně nechci, aby mne nechali spálit, jsem pro klasický rakvový pohřeb. Byla bych ráda, kdyby poslední rozloučení probíhalo v úzkém rodinném kruhu. Aby zavzpomínali na veselé chvíle, které jsme spolu zažili, zapálili mi na hrobu vonnou tyčinku a pak odešli na rodinnou večeři.

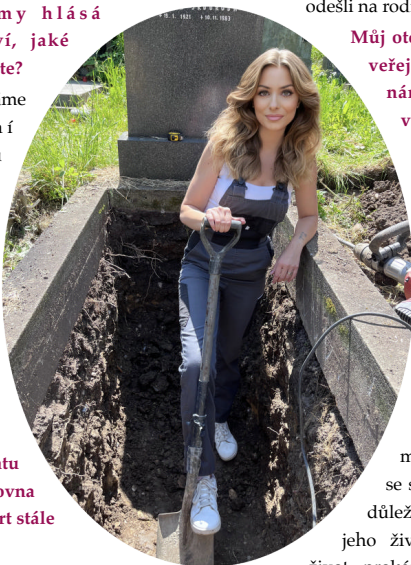
Můj otec si určitě, že nechce žádné veřejné rozloučení a zakázal nám po jeho smrti chodit v černém. Setkáváte se ve své praxi s podobnými příběhy?

Je to běžné, že si někdo dopředu vybere hrobové místo a nechá postavit hrob. A také je samozřejmostí, že naši milovaní chtějí, abychom i po jejich smrti měli hezký život a netrápili se. Na druhou stranu si myslím, že rozloučení se s blízkým formou obřadu je důležité. Uzavřeme tak kapitolu jeho života, poděkujeme za jeho život, prokážeme mu úctu. Zároveň je toto rozloučení důležité i pro naši psychiku.

Práce hrobnice je nejen psychicky obtížná, ale i fyzicky náročná při hloubení hrobů. Stačí to na udržování kondice nebo ještě cvičíte? Jak relaxujete?

Určitě nikdo nechce po výkopu hrobu jít ještě cvičit. Mnohdy se stává, že celý výkop provádíme bouracím kladivem. Je to fyzicky velmi náročné, i ten nejsilnější chlap toho má dost. Volného času mám velice málo, ale když se najde chvilka, chodím ráda do přírody spolu s pejskem.

FOTO/TEXT: Bc. Lucie Zikmundová

Mizející Mokřady dolní Liběchovky: vzácný poklad střední Evropy

Turisté mívá do naší obce obvykle proto, aby na vlastní oči shlédli věhlasné Čertovy hlavy, místní dominantu.

Většina z návštěvníků vyleze k hlavám, cvakne si selfíčko a s uspokojením zasedne k chutnému obědu do vyhlášeného hostince U Blanky. Ještě je třeba selfíčko nasdílet na minimálně jednu ze sociálních sítí, aby svět o našem velkolepém výletě věděl. Ti sportovnější duchem, tělem či obojím se ještě vydávají objevovat další z atrakcí nedalekého okolí: Klácelku či Hada, po cestě k Hadovi míjejí Sfingu. No jasně, okolní lesy jsou krásné, pískovcové skály atraktivní a fotogenické a nejen děcka se na nich užasně vyřádí.

Z hlediska ochrany přírody jsou zde ale mnohem cennějším pokladem lužní lesy lemující dolní tok potoka Liběchovka. Říkáte si asi proč? Kdo by tam lezl? Vždyť je to jen potok, samé křoví, hustý porost kopřiv, hejna komárů, spousta prasat (což není tak úplně pravda), číhají tu klíšťata a navíc ... kdo by se chtěl brodit v bahně.

Víte, že Mokřady dolní Liběchovky byly v r. 1997 spolu s Mokřady Pšovky zařazeny mezi lokality mezinárodního významu podle tzv. Ramsarské úmluvy? Tato úmluva umožňuje zařadit na „Seznam mokřadů mezinárodního významu“ pouze lokality splňující přísná kritéria. Přírodní rezervace „Mokřady dolní Liběchovky“ se táhne podél přirozeně

meandrujícího potoka od obce Chudolazy až k železničnímu koupališti a zahrnuje různé biotopy jako např. lužní lesy, ostřicové mokřady či rákosiny.

Lužní lesy jsou významné ze dvou důvodů. Za prvé jsou domovem specifického společenství rostlin a živočichů. V naší moderní době, kdy byla většina říčních toků

regulována a jejich břehy byly vyčištěny a případně i vybetonovány. Několik zbývajících lužních lesů slouží jako poslední útočiště pro toto zvláštní mokřadní společenství, které bývalo rozšířeno podél většiny našich řek.

Vzhledem k tomu, že hladina vody v půdě téměř dosahuje povrchu, půda je často chudá na kyslík a poskytuje stromům malou oporu, proto zde může růst jen několik druhů stromů speciálně přizpůsobených životu ve vlhkých podmínkách.

Údolí potoka Liběchovka představuje krásný příklad lužního lesa, kde dominuje olše lepkavá, ale vyskytují se zde i vrby a místy jilm vaz. Ve stínu stromů prosperuje bohatá vrstva přizemní vegetace, která poskytuje útočiště různým druhům živočichů, zejména obojživelníkům, měkkýšům či jiným organismům upřednostňujícím vlhké prostředí. V našich mokřadech se vyskytuje několik vzácných druhů plžů a mlžů, které jsou zahrnuty na tzv. červeném seznamu ohrožených druhů vydávaném Mezinárodním svazem ochrany

přírody (IUCN). Najdeme zde ale i mnoho zajímavých druhů hub, z nichž některé jsou opravdu fotogenické.

Druhým důvodem, proč jsou lužní lesy opravdu cenné, je jejich významná role při regulaci vodního režimu okolní půdy. Potok protékající nížinnou oblastí má tendenci meandrovat a v každé zatáčce je voda vtačována do okolní půdy.

Meandry navíc zpomalují průtok vody, takže ta zůstává v půdě déle, než kdyby koryto toku probíhalo krajinou přímo. Půda v přilehlém údolí je tak prosáklá vodou a působí jako houba: v období sucha zadržuje vodu a do okolí ji uvolňuje jen pomalu. Schopnost našeho lužního lesa zadržovat velké množství vody ochraňuje do značné míry Želízy a Liběchov před záplavami.

Schopnost vodu pomalu uvolňovat nám zase pomáhá v obdobích sucha. Navíc díky filtračnímu účinku pískovcového podloží je oblast kolem Želíz významnou zásobárnou podzemní vody pro velkou část středních Čech.

Bohužel lužní lesy byly v celé Evropě ničeny ve velkém, hlavně kvůli regulaci řek nebo získání půdy pro zemědělství, takže dnes zbývá ve střední Evropě z původních tisíců km² jen 300 km² (z toho jen 60 km² přirozených) lužních lesů. To je důvod, proč jsou mokřady Liběchovky spolu s mokřady potoka Pšovka zařazeny ve výše zmíněné Ramsarské úmluvě.

Obec Želízy proto může být hrdá na to, že má jeden ze vzácných pokladů: Mokřady dolní Liběchovky.

FOTO/TEXT: Mgr. Vendula Bohlen Šlechtová, Ph. D.
(ÚŽFG AV ČR)

Vážení občané, milí čtenáři,

držíte v ruce první číslo Zpravodaje Želízy. Vydávání je plánováno dvakrát ročně a je v kompetenci redakční rady shodné se Školským a sociálním výborem. Naším cílem je Vás prostřednictvím zpravodaje informovat o kulturním i společenském dění, přinášet zprávy z obce a upozornit na zajímavosti v našem bezprostředním okolí. Počítáme se zveřejněním čísla na webových stránkách obce www.obeczelyzy.cz.

Vaše příspěvky, připomínky, dotazy určené zastupitelům či redakční radě, náměty ke článkům do dalších čísel zasílejte na adresu zpravodaj.zelizy@seznam.cz a to nejpozději do 31.11.2023, kdy proběhne uzavěrka dalšího čísla. Vzhledem k omezenému počtu stránek nemusí být všechny příspěvky zveřejněny.

Všem, kteří přispěli do prvního čísla Zpravodaje Želízy, děkujeme.

Za redakční tým Ing. Lenka Liederhausová

**Informace z naší obce
přímo do Vašeho telefonu**

Stáhněte si
mobilní aplikaci:

MUNIPOLIS
vešterní systém Modální Realizace

Zpravodaj Želíz

- vydává 2x ročně v počtu 200ks Obec Želíz. Želíz 46, 277 21 Liběchov, IČ 237396,
- www.obeczelyzy.cz
- v tištěné podobě je zdarma doručován do všech domácností Želíz a Sitně
- číslo registrace: MK ČR E 24512
- příspěvky, návrhy, nápady zasílejte na e-mail: zpravodaj.zelizy@seznam.cz